

O'ZBEKISTON MILLIY STANDARTI

Charm. Namuna olish. Katta hajmli namuna olish uchun namunalar soni
(ISO 2588:2014, IDT)

Rasmiy nashr

O'zbekiston standartlar instituti

Toshkent

So‘zboshi

1 O‘zbekiston standartlar instituti tomonidan QABUL QILISHGA TAQDIM ETILDI.

2 O‘zbekiston standartlar institutining 2024-yil 12-avgustdagi 45/XSt-son buyrug‘i bilan TASDIQLANDI.

3 Ushbu standart ISO 2588:2014 “Leather. Sampling. Number of items for a gross sample” xalqaro standartiga aynan o‘xshash.

4 DASTLABKI AMALGA KIRITILISHI

Ushbu standart va unga bo‘lgan o‘zgartishlarni O‘zbekiston hududida amalga kiritish haqidagi axborot Standartlashtirish bo‘yicha milliy organning rasmiy veb-saytlari va standartlarning yillik axborot ko‘rsatkichlarida qayd etiladi. Ushbu standartni qayta ko‘rib chiqish yoki bekor qilish haqidagi muvofiq axborot Standartlashtirish bo‘yicha milliy organning rasmiy veb-saytlari va standartlarning yillik axborot ko‘rsatkichlarida qayd etiladi.

Ushbu standartni O‘zbekiston Respublikasi hududida rasmiy chop etish mutlaq huquqi O‘zbekiston standartlar institutiga tegishli

Kirish

ISO (Xalqaro Standartlashtirish Tashkiloti) - milliy standartlar organlari (ISO a'zo organlar) butun dunyo federatsiyasi hisoblanadi. Xalqaro standartlarni tayyorlash bo'yicha ishlar odatda ISO texnik qo'mitalari tomonidan amalga oshiriladi. Texnik qo'mita tashkil etilgan mavzudan manfaatdor bo'lgan har bir a'zo organ ushbu qo'mitada vakillik qilish huquqiga ega. Ishda ISO bilan hamkorlik qiluvchi xalqaro tashkilotlar, davlat va nodavlat tashkilotlar ham ishtirok etmoqda. ISO Xalqaro elektrotexnika komissiyasi (IEC) bilan elektr standartlashtirishning barcha masalalari bo'yicha yaqin hamkorlik qiladi.

Ushbu standartni ishlab chiqishda qo'llaniladigan protseduralar va uni keyingi ta'mirlash uchun mo'ljallangan protseduralar ISO/IEC Direktivasining 1-qismida tasvirlangan. Xususan, har xil turdagi ISO hujjatlari uchun zarur bo'lgan turli tasdiqlash mezonlariga e'tibor qaratish lozim. Ushbu hujjat ISO/IEC direktivalarining 2-qismining tahrir qoidalariga muvofiq ishlab chiqilgan (qarang: www.iso.org/directives).

Ushbu standartning ayrim elementlari patent huquqlarining predmeti bo'lishi mumkinligiga e'tibor qaratiladi. ISO patent huquqlarining birortasini yoki barchasini aniqlash uchun javobgar emas. Hujjatni ishlab chiqish jarayonida aniqlangan har qanday patent huquqlarining tafsilotlari Kirishda va/yoki olingan patent deklaratsiyalarining ISO ro'yxatida bo'ladi (qarang: www.iso.org/patents).

Ushbu standartda foydalanilgan har qanday savdo nomi foydalanuvchilarga qulaylik sifatida taqdim etilgan ma'lumotni tashkil etadi va tasdiqni tashkil etmaydi.

Muvofiqlikni baholash bilan bog'liq ISO o'ziga xos atama va iboralarning ma'nosi, shuningdek, savdodagi texnik to'siqlar (TBT) bo'yicha ISOning JST tamoyillariga sodiqligi haqida ma'lumot olish uchun quyidagi URL manziliga qarang: Bosh so'z – Qo'shimcha ma'lumot.

IULTCS dastlab 1897-yilda tashkil etilgan bo'lib, charm fan va texnologiyasini yanada rivojlantirish uchun professional charm jamiyatlarining butun dunyo bo'ylab tashkilotidir. IULTCSda charmdan namuna olish va sinovdan o'tkazish uchun xalqaro usullarni o'rnatish uchun mas'ul bo'lgan uchta komissiya mavjud. ISO IULTCSni charm uchun sinov usullarini tayyorlash bo'yicha xalqaro standartlashtiruvchi organ sifatida tan oladi.

ISO 2588 dastlab 1973-yilda tayyorlangan va 1985-yilda qayta ko'rib chiqilgan. Ushbu uchinchi nashr Xalqaro charm texnologlari va kimyogarlari ittifoqining mustahkamlik sinovi komissiyasi (IUF komissiyasi) tomonidan Yevropa standartlashtirish qo'mitasining (CEN) CEN/TC 289 charm texnik qo'mitasi bilan hamkorlikda tayyorlangan, uning kotibiyati ISO va CEN o'rtasidagi texnik hamkorlik to'g'risidagi bitimga (Vena kelishuvi) muvofiq UNI tomonidan boshqariladi.

ISO 2588 ning ushbu uchinchi nashri ikkinchi nashrni (ISO 2588:1985) bekor qiladi va almashtiradi. 4-band o'tkazilayotgan sinov turiga ko'ra har xil miqdordagi obektlarga ruxsat berish uchun o'zgartirildi.

Ushbu standartni talqin qilish yoki qo'llashda tushunmovchiliklar yuzaga kelganda standartning asli yozilgan tillarining biridan foydalanish tavsiya etiladi.

O'ZBEKISTON MILLIY STANDARTI

Charm. Namuna olish. Katta hajmli namuna olish uchun namunalar soni

Кожа. Отбор проб. Количество образцов для выборки большого объема

Leather. Sampling. Number of items for a gross sample

Amalga kiritish sanasi 12.10.2024-y.

1 Qo'llanish doirasi

Ushbu standart yalpi namuna hosil qilish uchun to'pdan charmning butun qismlarini tanlash usulini belgilaydi.

Ushbu usul har qanday charmga ishlov berishning barcha turlariga qo'llaniladi.

Izoh - Ushbu standart yalpi namunalarni tamg'lash va saqlashga taalluqli emas.

2 Standartlarga havolalar

Quyidagi hujjatlar to'liq yoki qisman ushbu hujjatda normativ ravishda qayd etilgan va uni qo'llash uchun majburiydir. Sanasi ko'rsatilgan havolalar uchun faqat keltirilgan nashr amal qiladi. Sanasi ko'rsatilmagan havolalar uchun havola qilingan hujjatning oxirgi nashri (shu jumladan har qanday tuzatishlar) qo'llaniladi.

ISO 3534-2 Statistika. Lug'at va belgilar. 2-Qism: Amaliy statistika. (Statistics. Vocabulary and symbols. Part 2: Applied statistics).

3 Atamalar va ta'riflar

Ushbu standartning maqsadlari uchun ISO 3534-2 da keltirilgan atamalar va ta'riflar qo'llaniladi. Charm namunalarini olish uchun quyidagi talqinlar qo'llaniladi:

3.1 to'p

bir xil deb hisoblangan sharoitlarda ishlab chiqarilgan yoki tayyorlangan charmning belgilangan miqdori

3.2 yalpi namuna

to'pdan namuna namuna sifatida olingan charmlar soni

3.3 element

yalpi namunaga kiritilgan butun charm bo'lagi

4 Namuna olish usuli

4.1 Agar manfaatdor tomonlar o‘rtasida namuna olish tartib-taomili yoki sinov usuli bo‘yicha boshqacha kelishuvga erishilmagan bo‘lsa, 4.2 va 4.3-bandlarda tavsiflangan tartib-taomildan foydalanish tavsiya etiladi.

4.2 Namunadagi elementlar soni to‘pning hajmiga va namuna olish maqsadiga bog‘liq. Miqdor sinov natijalarining ishonchliligiga, xususiyatlarning o‘zgarishiga va sinov tartib-taomiliga xos bo‘lgan noaniqlikka bog‘liq bo‘ladi.

4.3 Yalpi namunadagi elementlarning minimal soni 1-jadvalda ko‘rsatilgan.

1-Jadval. Elementlarning minimal soni

To‘pdagi charmlar soni	Putur yetkazmasdan sinash ^a	Putur yetkazib sinash ^b
1-100	2	1
11-50	3	2
51-100	4	3
101-500	5	4
>500	10	5
^a Putur yetkazmasdan sinash mahsulotning buzilmasligini va jo‘natishga qaytarilishini ta’minlaydi. ^b Putur yetkazib sinash sinovdan so‘ng mahsulotni to‘pga qaytarish mumkin bo‘lmagan hollarda, masalan, nazorat namunalari kesilgan bo‘lsa, amalga oshiriladi.		

4.4 Yalpi namunaning elementlarini shakllantirish uchun to‘pdan elementlarni tanlash haqiqatan ham tasodifiy tanlamani ta’minlaydigan tarzda amalga oshirilishi kerak, masalan, elementlarni tartibda raqamlash va keyin tasodifiy sonlar jadvalidan foydalangan holda elementlarni raqam bo‘yicha tanlash.

5 Namuna olish bayonnomasi

Namuna olish bayonnomasi quyidagi ma’lumotlarni o‘z ichiga olishi kerak:

- ushbu standartga havola, ya’ni ISO 2588;
- to‘p yoki uchastkaning identifikatsiyasi;
- to‘p hajmi (ya’ni mavjud bo‘laklarning umumiy soni);
- har bir to‘pdan tanlangan yalpi namunadagi mahsulot birliklari soni;
- namuna olish paytida qayd etilgan har qanday noodatiy xususiyatlar;
- ushbu standartda ko‘rsatilmagan bajarilgan har qanday operatsiya va foydalanilgan har qanday muqobil jarayon tafsilotlari.

Bibliografik ma’lumotlar

SUT 59.140.30